

Nr. 208. Folkethingets Forhandlinger.
3273 2den. Beh. af Lov, stigende til at fremme eller noget lignende: Hvis disse Betragtninger skulde kunne gjælde, saa maas de ses og undskyldes fra et meget ensidigt Standpunkt, fra som jeg maas sige, et Racestandpunkt eller lignende Standpunkt, thi som almindelige historige Betragtninger kunne de virkelig ikke holde sig mod Nigreb. Det ærede Medlem gjorde saaledes gjældende, at Souveræniteten havde ikke sikket Fæstehøndernes forskjellige Rettigheder, og at det var Fæstehønderne og deres Ledere selv, der havde påtalt og hævdet disse Rettigheder; men hvem i al Verden har klaret først egentlig disse Rettigheder og kaldt dem frem igjens end netop Souveræniteten igjennem den store Landbokommisssion? Og naar det ærede Medlem talte om de Fremmede paa den Maade, han gjorde, saa skal jeg minde om, at det var de tre Udsendinge, Martini, Reverdi og Deber, som næst efter nogle faa Mænd af borgerlig Stand første Gang reiste de danske Bønders Sag. Der næst sagde det ærede Medlem, at det var Gaardmandsklassen, der i nyere Tid havde reist sig og beskyytet Husmandsklassen. Men dette er, hvad jeg ogsaa forleden Dag bemærkede, aldeles ukorrekt og fuldkommen forkert, thi Loven af 27de Mai 1848 som i enkelte Bestemmelser kan have hadt sine Banffeligheder, men i andre Tilfælde har været til stor Gavn for Husmandsklassen, var en Frugt af de Bestræbelser, der udfoldedes af Mænd som Provst, Mesner, Professor, Claffen og Fabrikant Drewsen, som gjennemførte denne Lov af 1848, medens næsten ikke en eneste af de Mænd, hvortil det ærede Medlem sigter, deltog i dens Forberedelse i Stænderne. Det ærede Medlems Bemærkning i en Bestemt Retning om dette Punkt er altsaa ikke mere korrekt end hans første Bemærkning. Endelig kom det ærede Medlem med den tredje Bemærkning, at enkelte Personer, der havde deres Dte henvendt paa Udlandets Forhold, havde i 1848 gjort saa mange Udkaft til en Grundlov, at det var godt, at disse Henblit til Udlandet, efter hvad han troede, ikke havde indvirket paa

58de. Møde. Ordentlig Samling, 1871—72.
 3274 Jesus, o. s. v. Overg. t. fri. Forbehold. 3274
 vor Forsatning. Dette er en overordentlig ubehelig Uttring af det ærede Medlem, thi den viser, at han ganske bestemt kun kender vor Grundlovs Oprindelse meget lidt. Jeg har allerede tidligere i denne Sal omtalt, at vor Grundlov i over 50 Paragrafer stemmer ordret eller dog næsten ordret med den slesvig-holstenske Forsatning, som blev vedtaget et halvt Aar tidligere; — thi den Grad er vor Grundlov ligesom hint gjorde Forsøg ogsaa et Udtryk eller en Frugt af den almindelige europæiske Udvikling, og hverken Escherings Skrift om de preussiske Stænder eller Mondas Skrift om de sachsiske Stænder eller Davids Skrift om de tydske Stænder have gjort vor Grundlov nogen Skade, ja, uden disse Henblit til Udlandets Forsatninger havde vi ganske sikkert aldrig igjennem Rigsforsamlingen faaet nogen Grundlov. Det ærede Medlem kom til Slutning med en Bemærkning om, at jeg vel ikke vidste, hvad en Bondegaard indbragte, men at jeg havde overvundet, hvad en saadan Gaard var værd efter den Dpfattelse, jeg fellaagtig havde dannet mig af en Præsts Indtægter, om Præstegaardenes Værdi. Jeg veed nu ikke, hvorledes det ærede Medlem er falden paa den Bemærkning, thi jeg har ikke nogen sinde givet den ringeste Anledning til den; men jeg vil dog lige overfor den saa stærke Sætning, han udtalte, at nemlig Enhver, som kom til at sidde ved en Bondegaard uden fra Barndom af at være vant til Bondeliv, blev forarmet, sige, at ogsaa jeg har set Familier fra Kredse udenfor Bondestanden blive forarmede ved en Bondegaard; men Sagen er da i Almindelighed den, at de vedkommende Familier have været forarmede i Forveien ved anden Bedrift, og det egentlig kun har vilst sig, at de ogsaa her bleve forarmede, fordi de egne sig lige saa lidt til at drive et Bondested som til al anden Virksomhed, men baade ved det ene og det andet bestandig bleve forarmede. Men jeg skal indromme, at det kun er ved en høj Grad af Ækonomi, at mange Familier i Bondestanden staa sig saa godt, som